

Aan burgemeester en wethouders

Zaaknummer	149449	Portefeuillehouder(s)	Boele Staal Ron König
Cluster	IA SCO	Vertrouwelijk	
Ambtenaar	Alex Kerver Kirsten van Rijen	Datum in college	6 juni 2017
Telefoonnummer	(026) 377 5562	Datum fataal	6 juni 2017

ONDERWERP: Openingstijden van de Arnhemse horeca

Voorstel

1. Bijgaande raadsbrief te verzenden aan de Raad

Inleiding

In vervolg op het in de raad gevoerde gesprek over de openingstijden van de horeca (zowel 21 november als 19 december 2016) hebben wij navolgende notitie over dit onderwerp opgesteld. Deze notitie kan de basis vormen voor het vervolgesprek tussen uw raad en de burgemeester over de openingstijden van de Arnhemse horeca.

Beoogd effect

De raad informeren over de laatste stand van zaken over de openingstijden van de Arnhemse horeca

Argumenten

1.1 Op 21 november en 19 december 2016 is aan de raad toegezegd te komen met een analyse van de cijfers. Bijgaande raadsbrief informeert de Raad over de stand van zaken en het vervolg.

Kanttekeningen

Geen kanttekeningen bij het verzenden van deze raadsbrief

Financiën

Deze nota heeft geen financiële consequenties

Uitvoering

Het college zal op basis van de resultaten van de nadere duiding van de aard en ernst van de incidenten en de uitkomst van het gesprek met de raad over (alternatieven voor) de openingstijden tot een voorstel komen

voor de openingstijden. De ambitie is om nog voor het zomerreces met de resultaten van deze nadere duiding naar de raad te komen.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

Stukken voor college

- Collegenota Openingstijden van de Arnhemse horeca
- Raadsbrief Openingstijden van de Arnhemse horeca
- Rapport: "Hoe later de avond.... Evaluatie sluitingstijden" van Bureau Beke
- Informatie van de politie

Ter inzage stukken voor college

n.v.t.

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsbrief Openingstijden van de Arnhemse horeca
- Rapport: "Hoe later de avond.... Evaluatie sluitingstijden" van Bureau Beke
- Informatie van de politie

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

n.v.t.

Aan de gemeenteraad

Datum : 6 juni 2017
Zaaknummer : 149449
Contactpersoon : Kerver / van Rijen
Telefoonnummer : (026) 377 5562

Onderwerp : Openings tijden van de Arnhemse horeca

Geachte voorzitter en leden,

In vervolg op het in de raad gevoerde gesprek over de openingstijden van de horeca (zowel 21 november als 19 december 2016) hebben wij navolgende raadsbrief over dit onderwerp opgesteld. Deze raadsbrief kan de basis vormen voor het vervolgesprek tussen uw raad en de burgemeester over de openingstijden van de Arnhemse horeca.

Inleiding

In oktober 2012 heeft de raad met een aanpassing in de APV de openingstijden in de Arnhemse horeca binnen het Horeca Concentratie Gebied (vanaf hier 'hcg' genoemd) 'vrij' verklaard. Horecaondernemers in en rond de Korenmarkt, het hcg-gebied, mogen vanaf december 2012 zelf bepalen hoelang zij open zijn. Met dit besluit verviel het onderscheid tussen nacht- en dagzaken.

Zowel vanuit de horeca als vanuit de hulpdiensten worden er vraagtekens bij gezet of dit vrije openingsbeleid de beoogde positieve uitwerking heeft op het Arnhemse uitgaanleven, de horecaondernemers en de stad. "Neemt door de uitgebreidere openingstijden het drankgebruik toe, werkt de vrije openingstijd positief of negatief door op de veiligheid bij het uitgaan en de beheersbaarheid van 'gedoe' voor de hulpdiensten, heeft het nachtelijk open zijn in het hcg effect op de uitstraling en leefbaarheid van dit gebied gedurende de dag?" zijn vragen die met zekere regelmaat worden gesteld.

In oktober 2016 is door het college een visiedocument gepresenteerd op het Korenkwartier, te weten "Korenkwartier, actielijnen naar de toekomst", welke op 17 januari jongstleden door uw raad is bevestigd in de horecavisie. Het gebied heeft diverse problemen, variërend van een gebrekkige uitstraling en een eenzijdig aanbod tot veiligheidsproblemen en leegstand. In het gebied is een overaanbod van de kwalitatieve slechte horeca, die vaak ook aanleiding geeft tot veiligheidsproblemen. Vooral in de Varkensstraat is de veiligheidssituatie problematisch, met name door de nachtfunctie en het type horeca. De bezoekers en exploitanten die daarop af komen zorgen tevens voor deze slechte veiligheidssituatie. Om die reden is in de actielijnen ook aangegeven dat de Varkensstraat geleidelijk uit het horecaconcentratiegebied wordt gehaald. Dit zal een positief effect op de veiligheid in het gebied hebben.

Datum: 6 juni 2017
Zaaknummer: 149449
Pagina: 2

Openingstijden van de Arnhemse horeca

Mogelijk hebben andere factoren invloed op bovenstaand geschetste beeld van veiligheid en geschetste actielijnen naar de toekomst. Op 22 oktober 2012 is door de raad een wijziging van de openingstijden vastgesteld in de APV. Deze APV is ingegaan in december van dat jaar.

Aanleiding hiervoor waren de volgende overwegingen.

1. De steeds sterker wordende en breed levende wens het huidige complexe openingstijdenregime te dereguleren/vereenvoudigen;
2. Het feit dat het in 2009 ingevoerde rookverbod voor de horeca de handhaving van de openingstijden (met name 'venster uur') aanzienlijk compliceerde;
3. De gedachte dat een verdere verruiming of zelfs het vrijgeven van de openingstijden de aantrekkelijkheid van Arnhem als uitgaansstad kan vergroten;
4. De gedachte bij sommige politieke partijen dat een later of zelfs vrij openingsuur een bijdrage zou kunnen leveren aan de veiligheid;
5. De wens – levend bij horeca en enkele politieke partijen – om het openingsuur met Oud en Nieuw te verlaten;
6. De vraag naar rol en betekenis van het horecaconcentratiegebied (hcg);
7. De behoefte – bij horeca en publiek – aan verruiming van het terrasluitingsuur (00.00 uur) in de binnenstad (excl. hcg);
8. De vraag naar de reikwijdte van de 'culturele ontheffing' voor culturele uitgaanscentra.

Evaluatie effect vrije openingstijden

Gezien de met zekere regelmaat gestelde vragen door hulpdiensten en horeca heeft Bureau Beke in 2015 in opdracht van de gemeente een evaluatieonderzoek uitgevoerd, waarbij de overwegingen in de hierboven aangehaalde startnotitie uit 2012 als raamwerk diende. De evaluatierapportage is bij deze raadsbrief gevoegd. Daarnaast genereert de politie cijfers over incidenten in het uitgaansgebied. Ook deze cijfers zijn bij deze raadsbrief gevoegd. De politie is op uitgaansavonden (donderdag - zaterdag) actief in het hcg met het Openbare Orde Team (OOT). Ook zijn de signalen van ondernemers die bijvoorbeeld worden geuit in het Korenmarktoverleg meegenomen.

Voor politie, Openbaar Ministerie en gemeente staat vast dat de gezamenlijke focus op het horecaconcentratiegebied in stand moet worden gehouden; de verscherpte aandacht in de afgelopen jaren, die in 2014 en zeker in 2015 zichtbaar, begint vruchten af te werpen.

Kijkend naar het aantal geweldsdelicten in 'buurt 102' van de binnenstad (noordelijk deel binnenstad waarin onder meer het Korenkwartier en overig horecaconcentratiegebied), zien we het volgende beeld:

2012: 501
2013: 507
2014: 531
2015: 430

Datum: 6 juni 2017
Zaaknummer: 149449
Pagina: 3

Hieruit zijn twee conclusies te trekken: Het uitgaansgeweld is sinds de invoering van de vrije openingstijden afgenomen (ingevoerd december 2012, waarbij wordt opgemerkt dat in december 2012 nog nauwelijks gebruik gemaakt werd van de verruimde mogelijkheden). We zien het effect van de verscherpte aandacht van politie, openbaar ministerie en gemeente (i.c. de burgemeester) in 2015 die geleid heeft tot het sluiten van enkele overlast gevende horecazaken (onder andere vijf zaken in de Varkensstraat).

Kijkend naar de momenten in de nacht waarop de delicten plaatsvinden, is wel een samenhang met de openingstijden te zien. We zien een verschuiving van incidenten naar later in de nacht. Het aantal incidenten dat na 5:00 in de ochtend plaatsvindt, is toegenomen van 30 in 2012, 72 in 2013, 96 in 2014 naar 122 in 2015. Uit de (bijgevoegde) informatie van de politie blijkt ook dat van de aangehouden personen in de vroege ochtenduren ruim 70% afkomstig is van buiten Arnhem.

Aard en ernst van de incidenten

Politiecijfers laten de aard en de ernst van de incidenten niet zien. Uit diverse gesprekken met de politie en de manager veiligheid, kan worden afgeleid dat de aard van het geweld in de late uren van een andere aard is dan aan het begin van de nacht; hoe later in de nacht, hoe meer beschonken bezoekers zijn en eveneens onder invloed (kunnen) zijn van drugs. Dat maakt dat de aanspreekbaarheid of redelijkheid bij de bezoekers veelal minder is. Dit gegeven is niet in cijfers te ondervangen. Als er sprake is van een aanhouding dan is de praktijk dat omstanders er zich mee bemoeien op een onaangename en opdringerige wijze. De veiligheid van bezoekers en politiefunctionarissen staat vooral in de late uren onder druk.

Gezien het feit dat in de cijfers de aard en ernst van incidenten niet inzichtelijk is, is voor het college aanleiding nadere duiding te willen van de ernst en heftigheid van de incidenten. Met het resultaat van deze nadere duiding komt het college terug bij de Raad met een voorstel over mogelijk gevolgen voor de openingstijden.

Alternatieven voor de vrije openingstijden

Ten behoeve van een nadere discussie in de raad over de openingstijden heeft het college op voorhand naast de mogelijkheid tot instandhouding van het huidige beleid twee gedachtenrichtingen voor de openingstijden in het horecaconcentratiegebied uitgewerkt. Deze alternatieven zijn hierna kort uiteen gezet.

Alternatief 1: Openingstijden vrij; instroomtijd invoeren

Horeca in het hcg kent in dit alternatief vrije openingstijden, maar vanaf (bijvoorbeeld) 3 uur 's nachts mogen nieuwe gasten niet naar binnen (instroomtijd). Gasten kunnen vertrekken wanneer zij willen. Ondernemers kunnen vanzelfsprekend en net als nu sluiten wanneer ze willen.

Dit alternatief heeft als voordeel dat na de instroomtijd geen nieuwe gasten meer binnenkomen. De 'trek' van mensen van buiten Arnhem naar het hcg in de late nacht droogt daarmee op. Gasten gaan meer

Informatie van de politie

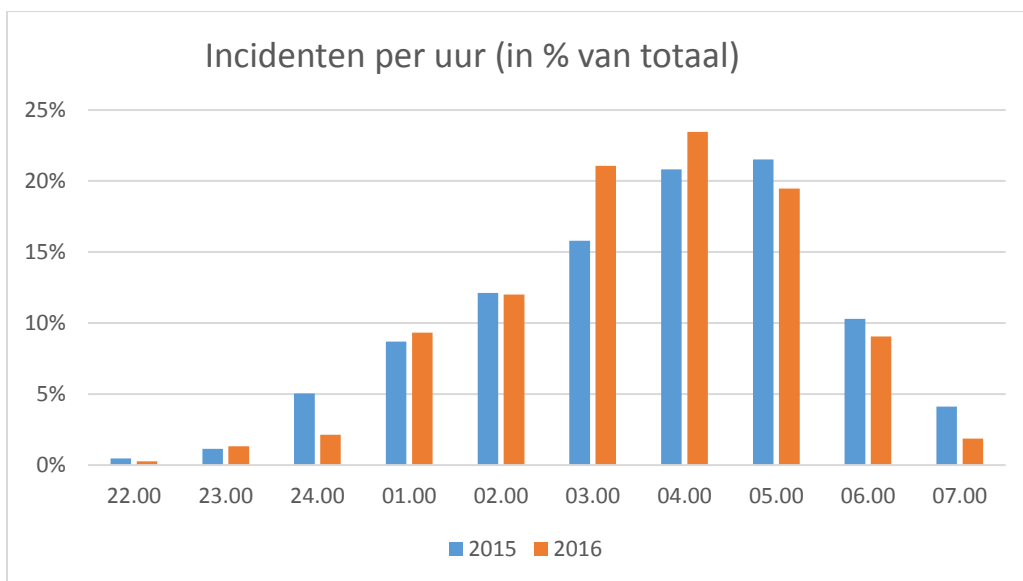
Uit gegevens van de politie Arnhem blijkt dat rond het uitgaansgebied getalsmatig gezien het aantal incidenten afneemt.

Categorie	2015	2016
Conflicten	93 (21%)	96 (26%)
Diefstal met geweld	5 (1%)	6 (2%)
Geweld tegen goederen / openbare orde	132 (30%)	138 (37%)
Geweld tegen personen	207 (47%)	135 (36%)
Totaal	437 (100%)	375 (100%)

Voor een deel is dit te verklaren doordat de populariteit van vooral de donderdagavond als uitgaansavond is afgenomen. Daarnaast zijn de laatste jaren een aantal horecazaken gesloten wegens ernstige verstoringen van de openbare orde (o.a. handel in verdovende middelen)

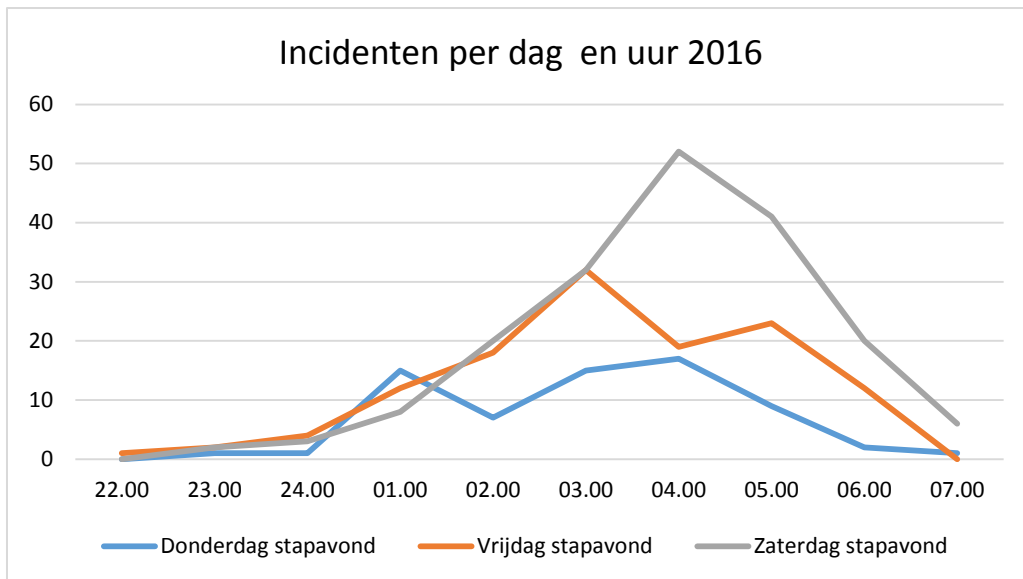
Tijdstippen

Onderstaande grafiek toont het percentage van het totaal aantal incidenten dat per uur plaatsvindt. De piek ligt in 2016 tussen 04.00 en 05.00 uur.

**Het weergegeven tijdstip is het hele uur waarbinnen het incident plaatsvond (bijv. een incident om 04.20 uur is weergegeven als 04.00 uur.*

Onderstaande grafiek toont per dag het aantal incidenten per uur. Hieruit is af te lezen dat de zaterdag de meest 'drukke' nacht is; er vinden meer incidenten plaats en deze gebeuren vooral tussen 04.00 en 05.00 uur 's nachts.

Aanhoudingen tussen 04.00 uur en 06.00 uur

Uit de incidenten tussen 04.00 uur en 06.00 uur vinden relatief veel aanhoudingen plaats. Onderzocht is of de aangehouden inwoners van Arnhem zijn of buitenaf komen. In de referentie periode zijn in het horeca concentratiegebied 131 personen aangehouden. Hiervan waren er 38 (29%) inwoner van Arnhem en 93 (71%) geen inwoner van Arnhem. Het beeld van de aanhoudingen correspondeert grotendeels met het beeld van de plaatsen waar de incidenten plaats vinden. Er zijn drie hotspots te duiden waar gezamenlijk meer dan de helft van de aanhoudingen, 73 (56%) plaatsvinden. Dit betreffen

- De Korenmarkt met 47 aanhoudingen, 36% van het totaal aantal aanhoudingen,
- De Varkensstraat met 13 aanhoudingen, 10% van het totaal aantal aanhoudingen en
- Het Willemsplein met 13 aanhoudingen, 10% van het totaal aantal aanhoudingen.

Waarschuwingsbrieven en gebiedsontzeggingen

Voor het hcg geldt dat de politie, uit naam van de burgemeester, waarschuwingsbrieven worden afgegeven aan hen die een delict hebben gepleegd. Bij herhaling van een strafbaar feit kan de betrokkene een gebiedsontzegging krijgen voor drie maanden.

In de jaren 2015 en 2016 zijn er respectievelijk 49 en 84 waarschuwingsbrieven voor een gebiedsontzegging uitgedeeld. De verhouding tussen gebiedsontzeggingen voor Arnhemmers en niet Arnhemmers is in beide jaren nagenoeg gelijk en is min of meer half om half.

In 2015 (6) en 2016 (8) zijn er in totaal 14 gebiedsontzeggingen opgelegd, in 12 gevallen ging het om een Arnhemmer. In beide jaren werd 1 ontzegging opgelegd aan een niet Arnhemmer.

Politie-inzet Openbare Orde Team Arnhem.

Om een beeld te geven van de politie-inzet is gekozen om de inzet over een zestal reguliere maanden in beeld te brengen van het jaar 2016. Dit betreffen de maanden maart t/m mei en september t/m oktober. Dit geeft een goed beeld van de benodigde politiecapaciteit. In de genoemde 6 maanden is er ruim 5400 uren ingezet. Ruim 300 (6%) uur hiervan betrof overuren.

Binnen de Nationale Politie is het algemene beleid dat gemaakte overuren worden opgenomen in vrije tijd. Dit betekent dat de gemaakte overuren tijdens de horecadiensten op de uitgaansavonden ten koste gaan van de overige politie inzet in de stad Arnhem.

Naast de reguliere inzet van het OOT Arnhem wordt ook door andere teams capaciteit geleverd voor het handhaven van de openbare orde op de uitgaansavonden / -nachten. Dit betreft een structurele inzet vanuit:

- de hondenbrigade en het team parketpolitie voor vervoer arrestanten.
Beiden behorend tot de Dienst Regionale Ondersteuning en Samenwerking van de Eenheid Oost Nederland en
- de paardenbrigade van de Landelijke Eenheid.

De inzet van andere politieteams dan die van het OOT Arnhem en de bovenvermelde structurele inzet wordt inzichtelijk gemaakt aan de hand van door de meldkamer uitgegeven meldingen.

In de referentieperiode heeft de meldkamer 162 maal eenheden ingezet in het horecagebied Arnhem tijdens de zogenaamde uitgaansavonden / -nachten. In 119 gevallen kon de melding afgedaan worden met de inzet vanuit het OOT. In 43 gevallen was het noodzakelijk dat andere eenheden ter assistentie werden ingezet. Dit varieerde van de inzet van 1 extra eenheid van twee politiemensen tot 5 extra eenheden. 12 van deze extra inzetten vonden plaats na 03.00 uur.

Aard van het geweld

Uit diverse gesprekken met de politie en de manager veiligheid, moet worden opgemerkt dat de aard van het geweld in de late uurtjes van een andere aard is dan aan het begin van de nacht.

Hoe later in de nacht, hoe meer beschoonken bezoekers zijn en eveneens onder invloed (kunnen) zijn van drugs.

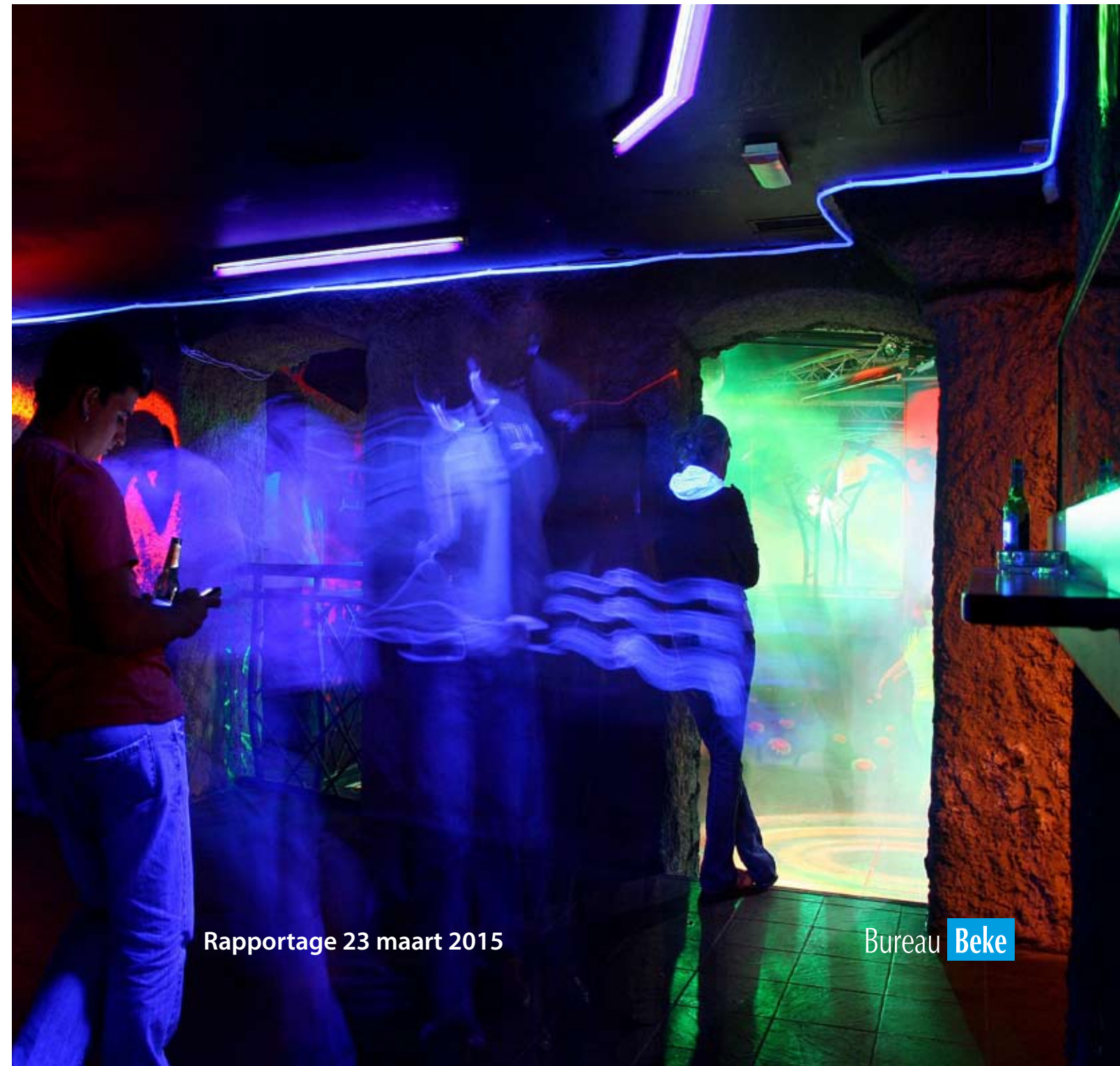
Dat maakt dat van enige aanspreekbaarheid of redelijkheid bij de bezoekers vaak geen sprake meer is. Dit gegeven is niet in kwantitatieve cijfers te ondervangen. Als er sprake is van een aanhouding dan is de praktijk dat omstanders er zich mee bemoeien op een onaangename en opdringerige wijze. Dit maakt de situatie in de late uurtjes dan ook vaak zorgelijk; ook voor de veiligheid van de politiefunctionarissen.

Hoe later de avond...

Evaluatie vrije sluitingstijden Arnhem

Rijnkade 84
6811 HD Arnhem
tel 026 - 443 86 19
fax 026 - 442 28 12

info@beke.nl
www.beke.nl

Rapportage 23 maart 2015

Bureau **Beke**

In opdracht van

Gemeente Arnhem

Met medewerking van

A. Smulders, Bureau Beke

Omslagontwerp en illustraties

M. Grotens, Bureau Beke

ISBN/EAN

978-94-92255-00-6

Kuppens, J., Van Ham, T. en Ferwerda, H.

Hoe later de avond... Evaluatie vrije sluitingstijden Arnhem

© 2015 Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoudsopgave

1	Achtergrond	1
2	Huidige inzichten rondom (vrije) sluitingstijden in Arnhems perspectief	4
3	Meningen en cijfers	8
4	De toekomst van Arnhemse sluitingstijden in twee scenario's	15
5	Onderzoeksvragen en dilemma's in beeld gebracht	18
	Literatuurlijst	23
	Bijlagen	24

1 Achtergrond

In Arnhem is het afgelopen decennium het nodige aangepast in de sluitingstijden van horecazaken in het horecaconcentratiegebied (hcg), waarvan onder andere De Korenmarkt en de Varkensstraat deel uitmaken. Zo is er tot 1 december 2012 gewerkt met twee verschillende sluitingstijden voor horecagelegenheden (voor reguliere zaken en nachtzaken).¹ Een onderdeel daarvan was het zogenaamde *vensteruur*, een uur waarin uitgaanders vanuit reguliere horecagelegenheden niet meer in nachtzaken terecht kunnen, om zo gestimuleerd te worden naar huis te vertrekken.

Sinds 1 december 2012 gelden vrije sluitingstijden voor de horecagelegenheden in het hcg. Hieraan zijn bij de invoering wel twee voorwaarden verbonden. Ook horeca-richtingen die na 3 uur 's nachts geopend willen blijven, dienen in het bezit te zijn van een geldige Drank- en Horecawetvergunning. Daarnaast is het een vereiste dat deze horecagelegenheden een portier vanaf middernacht tot sluiting toezicht houdt.²

De achterliggende gedachten achter het heroverwegen van de sluitingstijden in 2012 in Arnhem komen vanuit verschillende perspectieven. In het Raadsvoorstel van 9 oktober 2012 (Raadscommissie Veiligheid, Financiën, en Algemene en Bestuurlijke zaken, 2012) staan de volgende 'gebeurtenissen en gedachten' die een rol hebben gespeeld bij het voornemen tot het wijzingen van de sluitingstijden.

1. De steeds sterker wordende en breed levende wens het voormalige, complexe sluitingstijdenregime (met het vensteruur) te dereguleren / vereenvoudigen;
2. Het feit dat het in 2009 ingevoerde rookverbod voor de horeca de handhaving van de sluitingstijden (met name 'vensteruur') aanzienlijk compliceert;
3. De gedachte dat een verdere verruiming of zelfs het vrijgeven van de openingstijden de aantrekkelijkheid van Arnhem als uitgaansstad kan vergroten;
4. De gedachte bij sommige politieke partijen dat een later of vrij sluitingsuur een bijdrage zou kan leveren aan de veiligheid in het horecaconcentratiegebied (hcg);
5. De wens – levend bij horeca en enkele politieke partijen – om het sluitingsuur met Oud en Nieuw te verlaten;
6. De vraag naar rol en betekenis van het hcg;³
7. De behoefte – bij horeca en publiek – aan verruiming van het terrassluitingsuur (00.00 uur) in de binnenstad (exclusief hcg);
8. De vraag naar de reikwijdte van de 'culturele ontheffing' voor culturele uitgaanscentra.

1. Door de gemeente worden nachtzaken ook wel 'horecagelegenheden met een ontheffing' genoemd.

2. Horecagelegenheden waar maximaal 50 personen tegelijkertijd aanwezig kunnen zijn, zijn van laatstgenoemde verplichting vrijgesteld.

3. De punten 6 en 8 worden niet nader toegelicht.

Uit voorgaande punten komt naar voren dat de wens tot vrije sluitingstijden deels voortkomt uit veiligheidsoverwegingen, maar vooral uit economische motieven, zowel vanuit het perspectief van ondernemers als uitgaanspubliek.

Aanleiding onderzoek en onderzoeksvragen

Tijdens het besluitproces rond de vrije sluitingstijden is door de Arnhemse gemeenteraad de wens geuit om de effecten van de vrije sluitingstijden te evalueren. Aan Bureau Beke is gevraagd deze evaluatie uit te voeren. Ten behoeve van de evaluatie zijn in samenspraak met de gemeente Arnhem de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat zijn de veiligheidseffecten van de vrije sluitingstijden op het publiek, voor de ondernemers en voor de handhavingsinstanties? Bij deze vraag gaat het om objectief geregistreerde en subjectief ervaren vormen van overlast en criminaliteit.⁴
- In hoeverre is er in Arnhem sprake van onevenredige overlast⁵ door vrije sluitingstijden en waar, wanneer en op welke locaties doet deze zich met name voor?
- In hoeverre beïnvloeden de vrije sluitingstijden factoren als verkeersstromen (mobiliteit), doelgroepen en economische omstandigheden binnen het hcg?

Gezien de achterliggende gedachten achter het vrijgeven van de sluitingstijden, is er bewust voor gekozen om in de evaluatie breder te kijken dan alleen naar economische en veiligheidsoverwegingen. Ook zal een nadere blik op bezoekers worden gericht en de invloed van de vrije sluitingstijden op alcohol- en drugsgebruik worden meegenomen.

Bronnen en onderzoeksactiviteiten

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn verschillende onderzoeksactiviteiten ingezet. Zoveel mogelijk is gebruik gemaakt van al bestaande bronnen. Het gaat om de volgende onderzoeksactiviteiten:

- Een scan op beschikbare inzichten rondom (vrije) sluitingstijden in de literatuur;
- Een analyse van het aantal waarschuwingen die in het kader van het opleggen van een gebiedsontzegging worden uitgedeeld;

4. Het gaat hierbij om overlast in brede zin, dus ook geweldsfeiten, economische delicten (bijvoorbeeld diefstal) et cetera.

5. In eerdere onderzoeken naar overlast rondom maatschappelijke opvang en coffeeshops heeft Bureau Beke een werkdefinitie van 'onevenredige overlast' opgesteld. Deze is ook te herformuleren naar overlast in uitgaanssettings. Onder onevenredige overlast wordt in onderhavig onderzoek het volgende verstaan: '(extra) overlast die toewijsbaar is aan de vrije sluitingstijden en niet door maatregelen beheerst kan worden'.

- Een heranalyse van twee quick scans onder ondernemers (D66) die in de periode van de vrije sluitingstijden zijn afgenomen;
- Een scan op door D66 verzamelde beweegredenen van 116 uitgaanders op de Korenmarkt ten tijde van de vrije sluitingstijden. De vragen hebben zowel betrekking op veiligheidsbeleving van uitgaanders als op marketinggerelateerde zaken rondom de Korenmarkt.
- Een analyse van politiedata uit de Uitgaansmonitor (inclusief analyse op straatniveau binnen het hcg);⁶
- Interviews met negentien ondernemers;
- Interviews met vertegenwoordigers van politie, gemeente en het openbaar vervoer (NS, Connexxion en Arriva).

Kader van de notitie: focus op de effecten van de vrije sluitingstijden

Sinds de invoer van de vrije sluitingstijden in Arnhem zijn twee ontwikkelingen gaande die het zicht op de effecten van de vrije sluitingstijden kunnen bemoeilijken. Ten eerste blijkt gaandeweg het onderzoek dat er in de laatste drie jaar in het horecaconcentratiegebied veiligheidsondermijnende activiteiten plaatsvinden. Het sluiten van Club 8 in de Varkensstraat is hiervan bijvoorbeeld een resultaat. Ten tweede is er door de verhoging van de alcoholleeftijdsgrens in de Drank- en Horecawet sprake van minder activiteiten voor 16- en 17-jarigen, waardoor deze minder aanwezig zijn in het horecaconcentratiegebied.

Zoveel mogelijk is geprobeerd deze ontwikkelingen los te koppelen van de effecten van de vrije sluitingstijden. Dit betekent dat de onderzoekers zich constant hebben afgevraagd of ontwikkelingen direct terug te voeren zijn op de vrije sluitingstijden en niet op andere, voor dit onderzoek niet relevante, ontwikkelingen.

6. In de Uitgaansmonitor worden periodiek uitgaansgerelateerde incidenten gemonitord, waardoor het mogelijk is een langetermijnontwikkeling in geregistreerde incidenten op te tekenen. De Uitgaansmonitor wordt op verschillende niveaus beschreven en zoomt steeds verder in op een kleiner gebied. Het kleinste gebied betreft het horecaconcentratiegebied. Omdat we ook op straatniveau, incidenten tussen de Korenmarkt en de Varkensstraat vergelijken, zijn extra data opgevraagd die buiten de Uitgaansmonitor vallen.

2 Huidige inzichten rondom sluitingstijden in Arnhems perspectief

In de notities die rondom sluitingstijden in de horeca voorhanden zijn, staat vooral de invloed daarvan op een aantrekkelijk uitgaansleven, de preventie van uitgaansgeweld en –overlast en minder drinkgedrag centraal. De standaardaanname is dat het uitgaanspubliek door te kiezen voor specifiek sluitingstijdenbeleid (vervroegen, verruimen en reguleren van sluitingstijden) gespreid naar huis vertrekt. In dit hoofdstuk hebben we het alleen over de gevolgen van het verruimen van de sluitingstijden, wat in Arnhem aan de orde is.

Effecten van verruimd sluitingstijdenbeleid

Op de website van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) wordt aangenomen dat 'goed sluitingstijdenbeleid zorgt dat het uitgaanspubliek vroeger uitgaat, verspreid naar huis gaat, minder alcohol drinkt en voor minder overlast en agressie zorgt'. De veronderstelling is derhalve dat gewijzigde sluitingstijden het gedrag van uitgaanspubliek kan beïnvloeden: 'sluitingstijden kunnen bijvoorbeeld een effect hebben op de hoeveelheid alcohol die wordt gebruikt. Kortere uitgaansuren zouden zorgen voor minder alcoholgebruik en gefaseerde sluiting voor gespreid vertrek van publiek en minder drukte, met minder agressie als gevolg.'⁷

De vraag is, in hoeverre voorgaande aannames daadwerkelijk opgaan en wat specifiek de effecten zijn van de vrije sluitingstijden, zoals deze in Arnhem sinds december 2012 gelden. Het Centrum Veilig en Gezond Uitgaan (CVGU, 2013) geeft aan dat het aantal onderzoeken naar het effect van sluitingstijdenregimes beperkt is. Bovendien zijn de doelen van die onderzoeken verschillend en de resultaten van de effectonderzoeken niet eenduidig. Het CVGU geeft aan dat er lang geleden, in 2002, een effectonderzoek naar vrije sluitingstijden heeft plaatsgevonden waarbij een positief effect op de veiligheid te zien was. Datzelfde CVGU geeft aan dat het verruimen van sluitingstijden leidt tot een toename van alcoholgerelateerde incidenten danwel een verplaatsing van die incidenten naar later in de nacht. Deze conclusie wordt ondersteund door zeer recent onderzoek naar het verruimen van sluitingstijden in Amsterdam (De Goeij et al., 2015). Het onderzoek wijst substantieel meer alcoholgerelateerde verwondingen als de sluitingstijd met een uur verlengd wordt.

Sluitingstijdentheorieën

Vanuit een theoretische invalshoek wordt alleen de invloed van sluitingstijden op alcoholgebruik en gezondheid belicht (STAP, 2008). De 'availability' theorie heeft als uitgangspunt dat langere openingstijden tot meer beschikbaarheid van alcohol en een hogere alcoholconsumptie leiden. Gevolgen hiervan zouden onder andere een stijging

7. Bron: www.hetccv-veiliguitgaan.nl/interventies/sluitingstijdenbeleid

van het aantal excessieve drinkers en meer sociale en gezondheidsgerelateerde problemen zijn.

De theorie van '*power drinking*' gaat ervan uit dat het uur vlak voor sluitingstijd gepaard gaat met een sterke toename in alcoholgebruik. Verondersteld wordt dat restricties in sluitingstijden tot gevolg hebben dat het uitgaanspubliek vlak voor sluitingstijd extra veel gaat drinken. De '*temporal shift hypothesis*' tot slot veronderstelt dat latere sluitingstijden slechts een tijdelijke verschuiving van alcoholconsumptie zullen veroorzaken, omdat vaste klanten hun bezoektijden zullen aanpassen aan de nieuwe tijden. Ofwel: wanneer de openingstijden een uur verruimd worden, zullen vaste klanten een uur later komen.

Randvoorwaarden voor succesvol sluitingstijdenbeleid

In een voor de gemeente Arnhem geschreven sluitingstijdennotitie hebben Ferwerda et al. (2011) een aantal punten benoemd die in het kader van de vrije sluitingstijden in Arnhem relevant zijn. Ten eerste is aangegeven dat aanpassing van de sluitingstijden, zeker in het geval van regiogemeente Arnhem, in een breder regionaal perspectief geplaatst moet worden: 'gebeurt dit niet, dan kunnen er 's nachts allerlei ongewenste reisbewegingen plaatsvinden met alle risico's voor de (verkeers)veiligheid van dien.' Ten tweede hebben zij opgemerkt dat een verandering in de sluitingstijden onderdeel moet zijn van een breder pakket aan maatregelen om de overlast te reduceren. Dit wel onder de conditie dat overlastreductie een van de beoogde doelen is. Gesuggereerd is om te denken aan cameratoezicht, gedragsregels in de horeca, (extra) toezicht en handhaving en afspraken met vervoerders.

Het CVGU (2013) noemt ook nog een aantal randvoorwaarden voor een succesvol sluitingstijdenbeleid. Het gaat dan om de volgende zaken:

- Er moeten heldere doelen worden geformuleerd bij de keuze voor bepaalde sluitingstijden. Waar gaat het om bij sluitingstijden: om minder alcoholgebruik, minder overlast, minder agressie, spreiding van het uitgaanspubliek of spelen er andere motieven?
- Er moet rekening gehouden worden met de diverse belangen van meerdere partijen (handhaving, horecaondernemers, uitgaanspubliek, omwonenden, et cetera).
- Handhaving op de sluitingstijden is belangrijk. Er moeten goede afspraken gemaakt worden wie 's nachts handhaaft. Vaak is de politie en/of gemeentelijk toezichthouders hiervoor verantwoordelijk.
- Eventueel kan een sanctiesysteem ondersteunen. Sommige gemeenten werken met gele en rode kaarten of een puntensysteem. In het geval van een overtreding door een horeca-ondernemer wordt een strafpunt of een gele kaart uitgedeeld. Na een aantal kaarten/strafpunten volgt verlies van de ontheffing voor vrije sluitingstijden.

- Goede communicatie richting uitgaanspubliek, horeca en omwonenden draagt bij aan succesvol sluitingstijdenbeleid.
- Naast beoogde doelen van het sluitingstijdenbeleid moet rekening gehouden worden met ongewenste effecten van het sluitingstijdenbeleid. In het geval van langere sluitingstijden worden extra personeelkosten, langer toezicht door toezichthouders en veiligheidsproblemen genoemd.

Een kritische blik op de Arnhemse randvoorwaarden

In hoofdstuk 1 is aangegeven dat het Raadsvoorstel van 9 oktober 2012 (Raadscommissie Veiligheid, Financiën, en Algemene en Bestuurlijke zaken, 2012) spreekt van de volgende 'gebeurtenissen en gedachten' die een rol hebben gespeeld bij het voorstellen tot het wijzingen van de sluitingstijden.

1. De steeds sterker wordende en breed levende wens het voormalige, complexe sluitingstijdenregime (met het vensteruur) te dereguleren/vereenvoudigen;
2. Het feit dat het in 2009 ingevoerde rookverbod voor de horeca de handhaving van de sluitingstijden (met name 'vensteruur') aanzienlijk compliceert;
3. De gedachte dat een verdere verruiming of het vrijgeven van de openingstijden de aantrekkelijkheid van Arnhem als uitgaansstad kan vergroten;
4. De gedachte bij sommige politieke partijen dat een later of zelfs vrij sluitingsuur een bijdrage kan leveren aan de veiligheid in het hcg;
5. De wens – levend bij horeca en enkele politieke partijen – om het sluitingsuur met Oud en Nieuw te verlaten;
6. De vraag naar rol en betekenis van het hcg;
7. De behoefte – bij horeca en publiek – aan verruiming van het terrassluitingsuur (00.00 uur) in de binnenstad (exclusief hcg);
8. De vraag naar de reikwijdte van de 'culturele ontheffing' voor culturele uitgaanscentra.

Deze punten lijken vooral gekozen vanwege praktische en economische redenen, de punten 4 (veiligheid) en 6 (horecavisie) uitgezonderd. Uit enkele gesprekken met geïnterviewden komt naar voren dat de wens tot het vrijgeven van de sluitingstijden mogelijk te positief is weergegeven; zowel horeca als politie waren in 2012 geen voorstander van vrije sluitingstijden. De horeca vanuit economisch perspectief, de politie vanuit veiligheids- en capaciteitsperspectief. Zo wordt in een D66-rapportage het volgende genoemd: *'Uit de gegevens blijkt dat de meerderheid van de ondernemers tevreden is over de door de gemeente voorgeschreven sluitingstijden, bijna zeventig procent vindt deze prima zoals ze zijn. Er zijn slechts drie ondernemers die aangeven dat ze vinden dat ze te vroeg moeten sluiten. Dit is een opvallend gegeven, daar in het politieke debat vaak wordt gesuggereerd dat de wens om langer open te mogen blijven, vooral van de ondernemers komt'* (D66, 2010).

Ook leek en lijkt een dergelijke wens bij uitgaanders niet sterk te leven. In 2010 en 2014 is bezoekers van het hcg gevraagd naar hun oordeel over de sluitingstijden binnen het hcg (D66, 2010; D66, 2014). Zowel in 2010 als in 2014 vindt een klein aantal bezoekers dat horecagelegenheden te laat sluiten, vindt een ruime meerderheid de sluitingstijden prima en geeft een grote minderheid aan dat kroegen te vroeg sluiten. Daarnaast is er geen notitie voorhanden waarin de redenen voor het vrijgeven van de sluitingstijden verder uitgewerkt worden in doelen, randvoorwaarden en andere zaken waarmee rekening gehouden moet worden. We komen hier in het laatste hoofdstuk op terug.

3 Meningen en cijfers

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de meningen van de geïnterviewde respondenten. Met de gesproken respondenten zijn diverse aan de vrije sluitingstijden te relateren onderwerpen besproken. Het gaat dan om de invloed van de vrije sluitingstijden op bezoekersstromen, op de economische gevolgen voor de horeca, maar ook voor de politie (in de zin van capaciteit) en op de incidenten. Bij het laatste thema worden naast meningen ook cijfers uit de politieregistratie gebruikt.

In totaal zijn negentien mensen geïnterviewd. Het gaat daarbij om vertegenwoordigers van de horeca (n=11), de politie (n=3), OV-bedrijven (n=3) en de gemeente (n=2). Belangrijk om te vermelden is dat de meningen van alle respondenten over de invloed van de vrije sluitingstijden niet sterk uiteen lopen, ondanks de verschillende disciplines en de soms tegenstrijdige belangen van de geïnterviewden.

3.1 Respondenten over vrije sluitingstijden

Sinds de invoering van de vrije sluitingstijden komt het uitgaanspubliek later naar het Korenmarktgebied, zo constateren de respondenten. Tot circa elf uur 's avonds is het relatief rustig bij de horecagelegenheden. Een gevolg hiervan is dat de aansluiting tussen de vroege en de late avond ontbreekt. Met name bepaalde doelgroepen, zoals 30-ers en 40-ers, bezoeken hierdoor volgens meerdere horecaondernemers het Korenmarktgebied in mindere mate. De latere start van de avond lijkt niet van invloed te zijn op de alcoholconsumptie van jongeren binnen het hcg. Wel constateren sommige horecaondernemers dat jongeren vaker onder invloed het Korenmarktgebied betreden, omdat zij hebben ingedronken. Indrinken lijkt met name thuis of elders te gebeuren. Nadat de politie en gemeentelijke handhaving gericht heeft opgetreden tegen indrinken in het centrum door jongeren, gebeurt dit vrijwel niet meer.

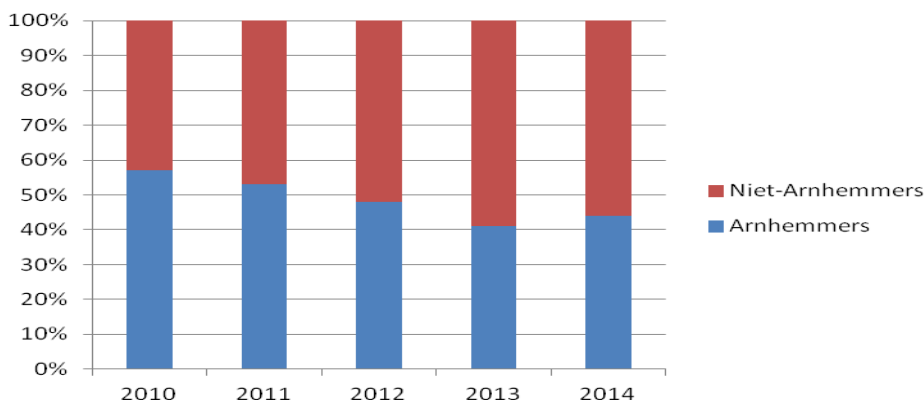
Vrijwel alle horecaondernemers constateren dat het aantal bezoekers op de Korenmarkt, en daarmee ook hun omzet, terugloopt sinds de invoering van de vrije sluitingstijden. Daarmee is de concurrentie tussen horecaondernemers onderling toegenomen. Tegelijkertijd signaleren alle door ons gesproken respondenten dat sinds het vrijgeven van de sluitingstijden nieuwe doelgroepen in het Korenmarktgebied aanwezig zijn. Ten eerste zien zij dat een ander type ondernemer zich sinds het vrijgeven van de sluitingstijden in het Korenmarktgebied heeft gevestigd. Het gaat in de optiek van respondenten met name om exploitanten die snel geld verwachten te verdienen en die weinig selectief zijn in hun toelatings- en deurbeleid. Ten tweede, en in het verlengde van het hiervoor genoemde punt, is er sinds het vrijgeven van de sluitingstijden een ander type uitgaander in het Korenmarktgebied aanwezig. Respondenten beschrijven deze uitgaanders als vervelend publiek van buiten Arnhem dat eerder niet werd toegelaten in de horecagelegenheden en daarom niet naar Arnhem

kwam. Deze doelgroep, in deze rapportage 'niet-Arnhemmers' genoemd, komt met name vanaf circa 3 uur 's nachts naar Arnhem, wanneer horecagelegenheden in de eigen gemeenten sluiten, en bezoekt met name de horecagelegenheden aan de Varkensstraat. Het is vooral deze groep uitgaanders die profiteert van de vrije sluitingstijden. Arnhemmers zelf gaan steeds vaker naar horecagelegenheden buiten het Korenmarktgebied of bezoeken uitgaansgelegenheden in andere steden zoals Doetinchem.

De Nederlandse Spoorwegen (NS) zijn aangesloten op het nachtnet richting Nijmegen. Van een stijging in het aantal passagiers lijkt geen sprake te zijn sinds het vrijgeven van de sluitingstijden. Ditzelfde geldt voor andere OV-bedrijven, zoals Arriva. Dit betekent dat niet-Arnhemmers vooral met de auto komen. Daarnaast constateren vertegenwoordigers van OV-bedrijven dat jongeren sinds het vrijgeven van de sluitingstijden langer in het centrum van de stad en het stationsgebied blijven hangen. Dit kan tot overlast en incidenten op het station en/of bushaltes leiden, vooral als het gaat om eerste bussen/treinen die 's ochtends vroeg vertrekken. Met name aangiften van belediging en mishandeling lijken vaker plaats te vinden in het tijdvak van donderdag tot en met zondag. Van een gestructureerde samenwerking tussen OV-bedrijven, politie en gemeente is in relatie tot het uitgaansleven en de vrije sluitingstijden geen sprake.

Een aantal van de hierboven geschetste ontwikkelingen lijkt te worden bevestigd door het aantal waarschuwingen tot een gebiedsverbod, die door de politie worden uitgedeeld. In figuur 3.1 staat de ontwikkeling hiervan per jaar weergegeven, uitgesplitst naar uitgaanders uit en uitgaanders buiten Arnhem (de 'niet-Arnhemmers'). Het blijkt dat de uitgedeelde waarschuwingen, die jaarlijks in aantal toenemen, verhoudingsgewijs steeds vaker uitgedeeld worden aan niet-Arnhemse uitgaanders.

Figuur 3.1: Percentage door de politie opgelegde waarschuwingen aan Arnhemse en niet-Arnhemse uitgaanders tussen 2010 en 2014⁸

8. Zie bijlage 1 voor de aantallen.

Het vrijgeven van de sluitingstijden heeft ertoe geleid dat de enkele horecagelegenheden die van oorsprong een ontheffing voor een nachtzaak hadden meer concurrentie hebben gekregen. Zo blijkt uit de laatste vergunningsaanvragen voor het starten van nieuwe horecagelegenheden dat deze veelal tot laat in de nacht geopend willen blijven. Er lijkt in de kern van het hcg derhalve sprake te zijn van een verschuiving naar meer nacht zaken, hoewel niet alle horeca-inrichtingen van de mogelijkheid tot vrije sluitingstijden gebruik (willen) maken. Dit is bijvoorbeeld het geval bij horecagelegenheden die na een bepaald tijdstip (variërend van 2 tot 4 uur 's nachts) geen substantiële omzet meer genereren, waardoor de extra inzet van personeel niet rendabel is.

Meerdere horecaondernemers die wij gesproken hebben, constateren dat de vrije sluitingstijden negatieve gevolgen hebben voor de eigen bedrijfsvoering. Zij genereren minder omzet als gevolg van het indrinken en het dalende aantal bezoekers. Voor de oorspronkelijke nacht zaken is het lastig om het profiel van hun zaak aan te passen c.q. een nieuwe doelgroep aan te spreken. Enkele horecagelegenheden verkeren in financieel zware omstandigheden. Daarbij wijzen meerdere ondernemers ook op het slechter wordende imago van de Korenmarkt.

De politie-inzet is sinds het vrijgeven van de sluitingstijden toegenomen terwijl het aantal bezoekers is gedaald. De politie (openbare orde team) is dus meer zichtbaar aanwezig in het hcg. Een horecaondernemer geeft aan dat dit negatieve consequenties heeft voor de uitstraling, evenals het ontbreken van een overloop in bezoekers tussen de vroege avond en de nacht en de beperkte doorloop tussen kroegen waarvan in het verleden sprake was. In vergelijking met de periode voor het vrijgeven van de sluitingstijden is de politie met name meer capaciteit kwijt op de Varkensstraat. De geleidelijke uitstroom van het uitgaanspubliek zorgt er bovendien voor dat politiepersoneel de hele nacht aanwezig en alert moet zijn.

Samenvattend

- Het imago en de uitstraling van het hcg (en Arnhem als uitgaansstad) zijn sinds de invoering van de sluitingstijden achteruit gegaan, mede vanwege de aanwezigheid van 'slechter' uitgaanspubliek van buiten en de aanwezigheid van een type horecaondernemer dat zich primair focust op het genereren van omzet.
- Het vrijgeven van de sluitingstijden heeft geleid tot de aanwezigheid van horecaondernemers die ruimte bieden aan uitgaanders van buiten Arnhem die meer politie-inzet vergen en voor overlast en criminaliteit en onveiligheidsgevoelens bij uitgaanders en bewoners zorgen. Kortom: het komt het veiligheidsgevoel niet ten goede.
- Er zijn horecagelegenheden die profiteren van de vrije sluitingstijden. Daartegenover staat dat veel horecagelegenheden geen gebruik maken van deze mogelijkheid en de oorspronkelijke nacht zaken meer concurrentie ondervinden.

3.4 Incidenten: twee niveaus van rapportage

Om een beeld te schetsen van de incidenten die in het horecaconcentratiegebied (hcg) plaatsvinden, is gebruikgemaakt van door de politie geregistreerde incidenten. Om een beeld te schetsen van de incidenten wordt ten eerste ingezoomd op WBS-gebied⁹ 102, waarin het hcg ligt. De geregistreerde incidenten, aangeleverd vanuit de zogenaamde Uitgaansmonitor, hebben betrekking op de periode 2012 tot en met 2014 en spelen zich af tijdens de uitgaansuren.¹⁰

Figuur 3.1: geografische inkadering onderzoeksgebied (WBS 102)

Ten tweede is door de politie buiten de Uitgaansmonitor om nadere informatie aangeleverd om de verschillen in bepaalde incidenten tussen de Korenmarkt en de Varkensstraat te duiden. Deze incidenten hebben betrekking op de jaren 2013 en 2014, dus na de invoering van de vrije sluitingstijden.¹¹

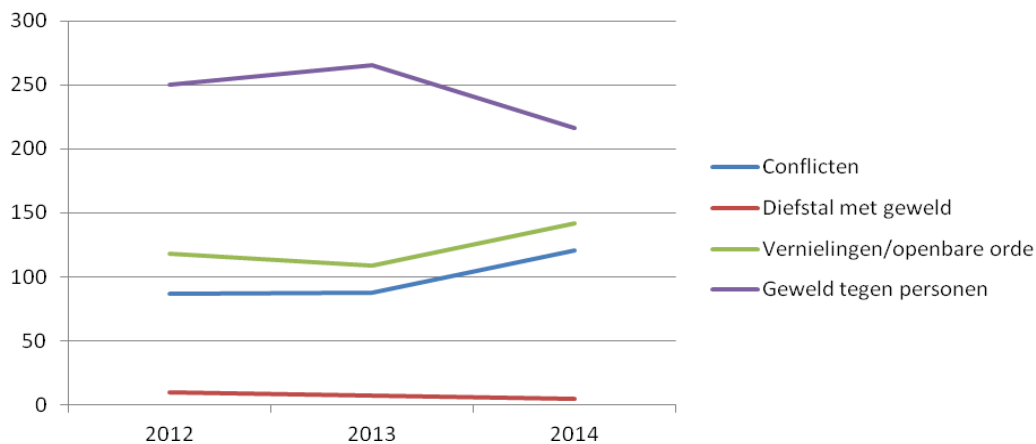
9. WBS staat voor Wijk, Buurt, Straat, een geografische indeling waar gemeenten en politie gebruik van maken.

10. Onder de uitgaansuren vallen de volgende dag- en tijdsblokken: donderdagnacht (van 22 tot vrijdag 08 uur), vrijdagnacht (van 22 tot zaterdag 08 uur) en zaterdagnacht (van 22 tot zondag 08 uur). Evenementen zoals Koningsdag zijn uitgesloten van de analyse.

11. Belangrijk om op te merken is dat de politie-inzet qua capaciteit op hetzelfde niveau is gebleven.

Incidentverloop in WBS 102 (waaronder het horecaconcentratiegebied)
 Het totaal aantal incidenten in WBS 102 tijdens de uitgaansuren blijft ongeveer gelijk: van 465 in 2012 via 469 in 2013 naar 484 in 2014. Voor de incidentanalyse is een nader onderscheid gemaakt tussen conflicten, diefstal met geweld, vernielingen/openbare orde en geweld tegen personen. Zie bijlage 2 voor een uitwerking van de incidentsoorten.

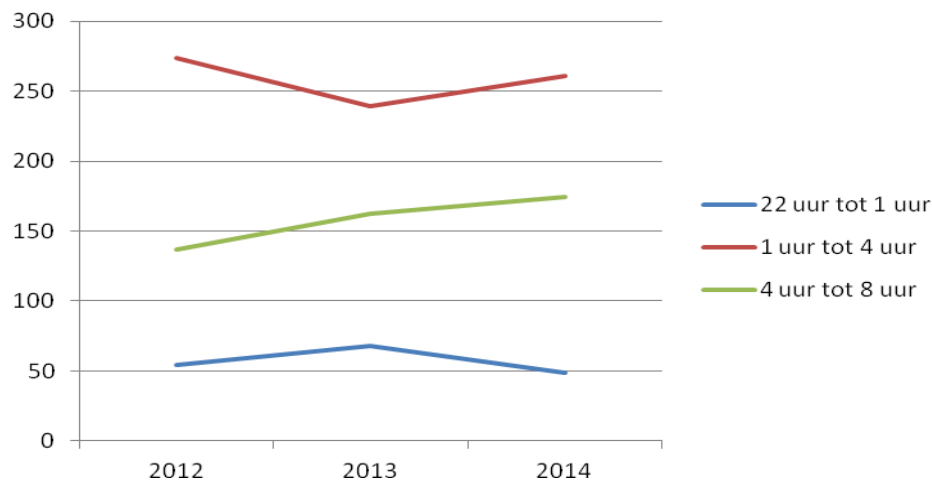
Figuur 3.2: verloop aantallen incidenten naar de vier incidentsoorten in WBS 102

Omdat de vrije sluitingstijden per 1 december 2012 ingingen, maar dit in de horeca nog niet op grote schaal werd doorgevoerd, kan het jaar 2012 beschouwd worden als jaar waarin het oude sluitingstijdenregime nog geldig was. In het algemeen zijn de aantallen geregistreerde feiten in de jaren 2012 en 2013 nagenoeg gelijk. De verschillen ontstaan in 2014, met name op het aantal geregistreerde conflicten, vernielingen/openbare orde en geweldsincidenten tegen personen. Het aantal geregistreerde conflicten en vernielingen/openbare orde stijgt in 2014 sterk, terwijl het aantal geregistreerde geweldsincidenten tegen personen in 2014 juist aanzienlijk afneemt.¹² De stijgingen op de twee incidentsoorten en de daling op de ene incidentsoort zorgen per saldo voor een lichte stijging in totalen tussen 2013 en 2014.

Verder is nog gekeken naar de ontwikkeling in tijdstip van incidenten in WBS 102 tijdens uitgaansuren. In 2014 blijkt het aantal geregistreerde incidenten vooral na 1 uur plaats te vinden.

12. Een nader overleg met een analist van de politie levert het inzicht op dat er qua incidenten met verschillende indelingen en dus navenante cijfers gewerkt wordt. Zo kijkt de politie voornamelijk naar de daling in de registraties geweld tegen personen, maar kijken wij breder dan die geweldssoort alleen.

Figuur 3.3: tijdsverloop aantallen incidenten naar jaar in WBS 102

Daarnaast zijn de geregistreerde incidenten na 1 uur en na 4 uur 's nachts in 2014 toegenomen, terwijl dit bij de incidenten tot 1 uur juist is afgenomen.

Inzoomen op en geweld tegen personen binnen het hcg

Omdat van meerdere kanten in de interviews wordt aangegeven dat uitgaansgerelateerde incidenten vooral in de Varkensstraat voorkomen en minder op de Korenmarkt, is aan de politie gevraagd om nader in te zoomen op geweld tegen personen in deze twee straten van het hcg. Het gaat dan om een nadere, buiten de Uitgaansmonitor liggende analyse van het aantal incidenten op de Korenmarkt en in de Varkensstraat.

13

Tabel 3.1: verloop aantallen incidenten geweld tegen personen tussen twee straten binnen het hcg¹⁴

	Korenmarkt		Varkensstraat	
	2013	2014	2013	2014
Geweld tegen personen zonder gevolgen	32	38	32	36
Geweld tegen personen met gevolgen	77	76	107	86

Een aantal zaken valt op als gekeken wordt naar de verschillen tussen de twee jaren en tussen de twee straten. De aantallen geweld tegen personen zonder gevolgen ontlopen elkaar weinig, zowel tussen de twee jaren als tussen de twee straten. Wel ligt het geweld tegen personen met gevolgen in de Varkensstraat hoger dan op de Korenmarkt, maar ook voor de Varkensstraat daalt dit aantal in 2014.

13. Zie voor een overzicht van de soorten incidenten bijlage 3. Binnen deze analyse is het niet mogelijk gebleken om ook de incidenten van 2012 te ontvangen.

14. De aantallen zedenincidenten liggen beduidend lager, waardoor hierover geen uitspraken te doen zijn.

Meningen van geïnterviewden over het incidentverloop in het hcg

Aan de geïnterviewden is gevraagd of zij zicht hebben op de ontwikkeling in incidenten in het hcg. Voor de horecaondernemers ligt het zicht op het incidentverloop begrijpelijkerwijs lager dan voor de politie en de gemeente. Eerder is al aangegeven dat veel respondenten aangeven dat er volgens hen meer in de Varkensstraat gebeurt dan op de Korenmarkt. Ook is de heersende mening dat de incidenten in de Varkensstraat zwaarder van karakter zijn. Dit wordt, zeker voor het jaar 2013, bevestigd door tabel 3.1.

Aan de geïnterviewden is nog specifiek gevraagd naar het dalende verloop in aantallen geregistreerde incidenten 'geweld tegen personen' (zie figuur 3.2). Door hen worden niet de vrije sluitingstijden als reden aangevoerd, maar juist andere redenen. Het gaat dan om de volgende redenen:

- De uitgaanssituatie in de Varkensstraat is voor veel geïnterviewden bedreigender en voelt minder veilig dan op de Korenmarkt. Mede daarom staat de politie na een bepaald tijdstip ook permanent, met minimaal een koppel agenten, in de Varkensstraat (zogenaamde 'hotspot policing'). De constant aanwezige politie heeft vervolgens een preventief effect, met minder incidenten tot gevolg.
- Een deel van het uitgaanspubliek heeft het hcg verlaten ten gunste van themafeesten zoals 8Bahn, Luxor en andere horecagelegenheden. Dit is vooral het wat oudere publiek. Ook jongeren zouden de Varkensstraat mijden vanwege de daar heersende sfeer. De aanname is vervolgens dat minder uitgaanspubliek tot minder incidenten leidt.
- De vrije sluitingstijden leveren voor de politie een extra capaciteitsprobleem op: incidenten die zeer laat in de nacht plaatsvinden kunnen gemist worden omdat de politie op dat moment juist op het bureau bezig is met het muteren van incidenten van eerder die nacht. Verder speelt mee dat een incident waarbij burgers geen aangifte willen doen op het conto van de ambtshalve registratie van de politiefunctionaris komt, iets waaraan een agent minder toekomt door de langere inzet op straat.
- Februari 2014 is horecagelegenheid Club 8 gesloten. Rondom deze gelegenheid speelden zich regelmatig geweldsincidenten af.

Hoewel dit niet door alle geïnterviewden onderschreven wordt, geven meerdere geïnterviewden aan dat incidenten zich door de vrije sluitingstijden meer verspreiden. Met name wordt aangegeven dat er rond de Blauwe Golven confrontaties ontstaan tussen mensen die rond 4 uur 's nachts naar huis gaan en late bezoekers die dan nog het hcg bezoeken.

4 De toekomst van Arnhemse sluitingstijden in twee scenario's

In dit hoofdstuk worden twee scenario's rondom mogelijke Arnhemse sluitingstijden beschreven. Dit wordt op basis van de ervaringen uit alle onderzoekshandelingen (literatuur, interviews en incidentregistratie) gedaan. Per scenario worden de plus- en minpunten benoemd, op basis van de in hoofdstuk 3 benoemde thema's (bezoekersstromen, economische gevolgen en incidenten).

Er is bewust voor een beperkt aantal scenario's gekozen. Zo worden geen scenario's beschreven die uitgaan van een zeer vroege sluitingstijd, bijvoorbeeld tussen 1 en 2 uur 's nachts. Gezien de regiofunctie van de gemeente Arnhem, het voormalige sluitingstijdenregime en de geraadpleegde bronnen achten we dit geen reële optie. Ook is in de scenario's niet gekozen voor varianten met een vensteruur. Door alle geïnterviewden, maar ook in het Raadsbesluit van 8 oktober 2012, wordt namelijk aangegeven dat het vensteruur een complex en daarmee niet-handhaafbaar en ineffectief middel is. Het onderzoek resulteert in twee scenario's voor de toekomst:

- 1 Vrije sluitingstijden voor alle horecagelegenheden in het hcg (de huidige situatie);
- 2 Reguliere horecazaken die tot 3 uur 's nachts zonder portier open kunnen blijven en nachtzaken die met een ontheffing (en portier) tot 5 uur 's nachts open kunnen blijven.

Deze scenario's gelden voor zowel de natte als de droge horeca ('broodjeszaken'), aangezien veel geïnterviewden aangeven dat het uitgaanspubliek door de aanwezigheid van veel en verschillende droge horecazaken al betrekkelijk goed gespreid wordt. Dit betekent dat er geen noodzaak lijkt om de droge horeca bijvoorbeeld een uur eerder of later te sluiten.

De geschetste scenario's zijn te beschouwen als uiterste vormen, waarbij tussenvormen mogelijk zijn (bijvoorbeeld reguliere horecazaken die tot 3 uur 's nachts zonder portier open kunnen blijven en nachtzaken die met een ontheffing vrije sluitingstijden hebben). Zowel scenario's met een ontheffing tot 5 uur 's nachts als scenario's waarbij een deel van de horecazaken vrije sluitingstijden heeft, houden in dat de gemeente nader zal moeten bepalen welke horecagelegenheden in aanmerking komen voor een ontheffing en welke criteria daarvoor gelden.

Scenario 1: Vrije sluitingstijden voor alle horecagelegenheden in het hcg (huidige situatie)

De vrije sluitingstijden bieden in economisch opzicht aan enkele (nieuwe) horecaondernemers mogelijkheden om horeca-activiteiten te ontplooiën. Daar staat tegenover dat andere horecaondernemers aangeven er in economisch opzicht op achteruit te zijn gegaan of dat ze niks aan de vrije sluitingstijden te kunnen verdienen, waardoor zij hier geen gebruik van maken. Gezien de geringe voorwaarden die – in vergelijking met het verleden – worden gesteld aan het geopend zijn na 3 uur, heeft de gemeente bovendien weinig concrete (bestuurlijke) handhavingsmogelijkheden.

Als het gaat om bezoekersstromen leveren de vrije sluitingstijden louter minpunten op. Vooral de aanwezigheid van overlastgevend bezoekers uit andere steden in de late nacht (de niet-Arnhemmers) kunnen aan de vrije sluitingstijden worden toegewezen. Dat er meer dronken en gedrogeerde burgers zouden zijn, ligt niet zozeer aan de vrije sluitingstijden, maar aan trends in alcohol- en drugsgebruik. Toch blijven handhavers en omwonenden van het hcg langer last houden van dergelijke uitgaanders als sluitingstijden vrij zijn. Beide ontwikkelingen leiden tot extra politie-inzet, met name in de vroege ochtend.

Wat betreft de incidenten leiden de vrije sluitingstijden in Arnhem tot twee minpunten: incidenten manifesteren zich relatief vaker in de late uren en lijken meer verspreid voor te komen (richting de Blauwe Golven). Het totaal aantal incidenten blijft nagenoeg gelijk, mede door zowel dalende als stijgende fluctuaties per incidentsoort.

Concluderend kan worden gesteld dat de vrije sluitingstijden (het huidige scenario) weinig pluspunten opleveren en negatieve consequenties hebben gehad voor het imago van het hcg (en Arnhem als uitgaansstad).

Scenario 2: Reguliere horecaken die tot 3 uur 's nachts zonder portier open kunnen blijven en nachtzaken die met een ontheffing tot 5 uur 's nachts open kunnen blijven.

Horecaondernemers verwachten dat mensen in vergelijking met de huidige situatie weer vroeger zullen uitgaan en dat de overgang tussen avond- en nachtbezoekers meer in elkaar zal overgaan. Het terugbrengen van het aantal zaken met een nacht-ontheffing zal het voor niet-Arnhemmers minder aantrekkelijk maken om nog op een laat tijdstip naar Arnhem te komen. Beide zaken komen het imago van het hcg ten goede.

In economisch opzicht zal de overgang van avond- naar nachtpubliek in dit scenario beter op elkaar afgestemd zijn, waardoor er mogelijk minder sprake zal zijn van een bezoekersvacuüm tussen 12 en 1 uur 's nachts. Als vervolgens door de gemeente kritisch gekeken wordt naar het (maximum)aantal zaken met een ontheffing, zal er mogelijk minder concurrentie tussen nachtzaken voorkomen, met mogelijk betere economische vooruitzichten voor de nachtzaken. Een aandachtspunt voor de gemeente is dan wel om te bepalen welke zaken in aanmerking gaan komen voor een ontheffing.

Gezien de ervaringen met de tijdverschuiving van geregistreerde incidenten tijdens de vrijesluitingstijdenperiode mag verwacht worden dat incidenten op een vroeger tijdstip zullen plaatsvinden. Op zich betekent dit dus niet direct een getalsmatige verbetering in aantallen geregistreerde incidenten, maar voor de politie zullen deze incidenten wel beter binnen de nachtdienst hanteerbaar zijn. Een andere verwachting is, dat er minder conflicten zullen ontstaan tussen mensen die naar huis gaan en mensen die juist laat in de nacht naar Arnhem komen, iets dat ook voor omwonenden prettig kan zijn.

Concluderend kan worden gesteld dat er draagvlak onder betrokken partijen bestaat voor het aanpassen van het huidige sluitingstijdenbeleid. Randvoorwaarden dienen wel nog nader te worden ingevuld.

5 Onderzoeksvragen en dilemma's in beeld gebracht

Nadat we de onderzoeksvragen in de eerste paragraaf beantwoord hebben, achten we het belangrijk om de bevindingen in hoofdstuk 2, 3, en 4 kort samen te vatten. We doen dit aan de hand van enkele dilemma's die gebaseerd zijn op alle bevindingen. Naar onze mening is het voor een goede, gezellige en gezonde uitgaanssituatie van belang dat de gemeente Arnhem invulling gaat geven aan deze dilemma's.

5.1 Beantwoorden onderzoeksvragen

In hoofdstuk 1 zijn drie onderzoeksvragen geformuleerd. Deze worden in de volgende alinea's per onderzoeksvraag beantwoord.

Wat zijn de veiligheidseffecten van de vrije sluitingstijden op het publiek, voor de ondernemers en voor de handhavingsinstanties? Bij deze vraag gaat het om objectief geregistreerde en subjectief ervaren vormen van overlast en criminaliteit.¹⁵

De vrije sluitingstijden trekken volgens de respondenten vooral later in de nacht een nieuw soort publiek. Het gaat, zo blijkt uit de analyse van de waarschuwingen in het kader van een gebiedsontzegging, relatief vaak om niet-Arnhemmers die indrinken, soms drugs gebruiken en voor overlast en criminaliteit zorgen. Ondernemers en politie zitten niet op deze groep bezoekers te wachten. De ondernemers zetten in die uren nog weinig om en de politie krijgt juist later in de nacht te maken met incidenten. Er ontstaat daardoor een neerwaartse spiraal: de sfeer, vooral in de Varkensstraat waar horecazaken langer openblijven dan op de Korenmarkt, wordt er niet beter op. Een deel van het potentiële uitgaanspubliek voelt zich niet meer veilig en zoekt zijn heil elders. Dit is vooral in de richting van themafeesten, evenementen en in kroegen buiten het horecaconcentratiegebied.

Het totaal aantal geregistreerde incidenten (conflicten, diefstal met geweld, vernielingen/openbare orde en geweld tegen personen) blijft tussen 2012 en 2014 nagenoeg gelijk. Toch zit er binnen de vier incidentensoorten enige fluctuatie binnen de onderzochte periode van drie jaar. De aantallen incidenten tussen 2012 en 2013 vertonen weinig beweging, maar juist in 2014 zitten de stijgingen (bij conflicten en vernielingen/openbare orde) en de daling (bij geweld tegen personen). Geconcludeerd kan worden, dat de vrije sluitingstijden dus niet hebben bijgedragen aan minder geregistreerde incidenten.

Niettemin is de daling in het aantal geregistreerde incidenten geweld tegen personen, van 250 in 2012, via 265 in 2013 naar 216 in 2014, sterk te noemen. Aan diverse respondenten hebben we naar redenen hiervoor gevraagd. Deze daling in geregistreerd geweld tegen personen kan dit in hoofdzaak niet worden toegewezen aan de

15. Het gaat hierbij om overlast in brede zin, dus ook geweldsfeiten, economische delicten (bijvoorbeeld diefstal) et cetera.

vrije sluitingstijden, maar heeft veeleer te maken met het lagere bezoekersaantal, het bijna permanente toezicht van de politie in de Varkensstraat vanwege het groter aantal geweldsincidenten aldaar en de druk op de politiecapaciteit die ook van invloed kan zijn op de aantallen geregistreerde incidenten. Ook het sluiten van Club 8 in februari 2014 is als reden genoemd.

In hoeverre is er in Arnhem sprake van onevenredige overlast door vrije sluitingstijden en waar, wanneer en op welke locaties doet deze zich met name voor?

Speciaal voor dit onderzoek is onevenredige overlast beschreven als '(extra) overlast die toewijsbaar is aan de vrije sluitingstijden en niet door maatregelen beheerst kan worden'.

Omdat het aantal geregistreerde incidenten in WBS 102 tijdens de uitgaanstijden over de jaren heen betrekkelijk constant blijft, is het noodzakelijk om in te zoomen op verschillende incidentsoorten. In het algemeen wordt veelal gekeken naar geweld tegen personen, maar wij achten het van belang dat conflicten, diefstal met geweld en vernielingen/openbare orde ook meegewogen worden. Een totaalbeeld geeft namelijk een vollediger beeld van de uitgaanssituatie in Arnhem. Nu er geen sprake lijkt te zijn van substantieel meer incidenten, is het van belang om ook mee te wegen op welk tijdstip de incidenten plaatsvinden. Op dat niveau is er sprake van een verschuiving van incidenten naar later in de nacht, namelijk tussen 4 en 8 uur 's nachts. In zoverre is dus sprake van extra overlast die ook nog eens toewijsbaar is aan de vrije sluitingstijden. Deze overlast wordt pas onevenredig, als deze niet door maatregelen beheerst kan worden. De enige extra maatregel die sinds de vrije sluitingstijden wordt ingezet, is de langere inzet van politiefunctionarissen. Deze inzet kan kennelijk niet volledig voorkomen dat er een verschuiving optreedt in het tijdstip van incidenten. Daarom moeten we concluderen dat de verlate overlast kennelijk niet door de langere politie-inzet tegengegaan kan worden. Dit betekent dat er ofwel kritisch gekeken moet worden naar de mogelijkheden tot het nemen van extra maatregelen, ofwel dat er overwogen moet worden om de vrije sluitingstijden te heroverwegen en te kiezen voor een andere variant.

In hoeverre beïnvloeden de vrije sluitingstijden factoren als verkeersstromen (mobiliteit), doelgroepen en economische omstandigheden binnen het hcg?

De vrije sluitingstijden hebben ertoe geleid dat er een bezoekersvacuüm ontstaat tussen mensen die in de vooravond rond het hcg aanwezig zijn en de uitgaanders die na 12 uur 's avonds (Arnhemmers) of zelfs na 4 uur 's nachts het hcg binnenkomen (de niet-Arnhemmers).

In hoofdstuk 3 is ook geconstateerd dat de vrije sluitingstijden hebben geleid tot de aanwezigheid van minder correcte horecaondernemers die ruimte bieden aan uitgaanders van buiten Arnhem die meer politie-inzet vergen en voor overlast en criminaliteit en onveiligheidsgevoelens bij uitgaanders en bewoners zorgen. Dit alles komt de vei-

ligheid, het veiligheidsgevoel, maar ook het imago van het hcg (en daarmee Arnhem als uitgaansstad) niet ten goede.

Wat de economische omstandigheden betreft zijn er enkele horecagelegenheden die profiteren van de vrije sluitingstijden, zoals een nieuwe nachtzaak in de Luthersestraat die op een specifieke doelgroep mikt. Daartegenover staat dat veel horecagelegenheden geen gebruik maken van deze mogelijkheid en de oorspronkelijke nacht zaken meer concurrentie ondervinden. Een deel van deze nacht zaken verkeert in financieel zware omstandigheden.

5.2 Dilemma's om rekening mee te houden bij het toekomstig uitgaansbeleid

Op grond van alle onderzoeksbevindingen is er een aantal dilemma's naar voren gekomen die van belang zijn voor de verdere ontwikkeling van het toekomstig uitgaansbeleid. We bespreken deze kort, in de hoop dat deze dilemma's aanleiding geven voor een goede discussie tussen de belanghebbenden (politiek, horeca-eigenaren, handhaving en beleidsmakers) binnen het horecabeleid.

Het visiedilemma: het lijkt Arnhem te ontbreken aan een bestendige visie voor het horecaconcentratiegebied. Er is bijvoorbeeld gesproken over een doorbraak richting het station, een wens tot meer dagzaken en de aanpak van bepaalde criminele ondernemers, maar deze aspecten worden niet in samenhang met elkaar afgehandeld.

Beleidsdilemma: er lijkt volgens geïnterviewde horecaondernemers vooralsnog duidelijk horecabeleid ten aanzien van bijvoorbeeld spreiding van typen horecazaken (nat versus droog) en het plaatsen van terrassen te ontbreken. Enkele horeca-eigenaren wijzen bijvoorbeeld op het ontbreken van terrassen in de Varkensstraat, terwijl deze wel in de Duizelsteeg staan. In interviews geven horeca-eigenaren aan niet precies te weten waar ze aan toe zijn. Ook wordt gewezen op de vele naast elkaar gelegen droge horecazaken in het hcg. Mogelijk is het interessant om te kijken of er op deze onderwerpen hanteerbaar beleid in andere steden voorhanden is. Zo wordt Den Bosch als positief voorbeeld genoemd.

Sluitingstijdendilemma: de keus voor de vrije sluitingstijden lijkt te zijn gevallen zonder de overwegingen van handhavende partijen en de horeca mee te nemen. Daarmee lijkt vooral de wens om iets te doen aan het vensteruur en de aantrekkelijkheid van Arnhem als uitgaansstad voorop te hebben gestaan. Er ontbreken echter een goede onderbouwing voor het besluit voor vrije sluitingstijden en weloverwogen concrete doelstellingen (beoogde effecten) van de vrije sluitingstijden; het zijn hooguit grof omschreven aanleidingen om de sluitingstijden te heroverwegen geweest.

Handhavingsdilemma: de handhaving in het horecaconcentratiegebied in Arnhem is grotendeels een zaak van de politie en de gemeenten en is tot op heden niet systematisch vormgegeven. Weliswaar worden regelmatig enkele horecazaken vanwege overlast of andere feiten gesloten, maar de randvoorwaarden hiervoor zijn niet duidelijk genoeg. Om de wettelijke basis tot het sluiten van een horecazaak te verstevigen, is meer en betere registratie nodig. Het zou dan bijvoorbeeld kunnen gaan om overtredingen op het gebied van het overtreden van geluidsnormen, leeftijdsgrenzen (18-minners), de aanwezigheid van portiers, de aanwezigheid van wapens en overlast (conflicten, geweld) die toe te wijzen is aan de horecagelegenheid.

Om ervaring op te doen met dossiervorming rondom horecazaken, kan de gemeente Arnhem zich primair het best richten op horecagelegenheden en -eigenaren die volgens de politie al in beeld zijn als het gaat om bovenstaande overtredingen. In dit kader is het mogelijk interessant om te kijken naar ervaringen die in andere steden zijn opgedaan met het aanleggen van horecadossiers. Zo werken meerdere steden met met strafpuntensystemen en gele en rode kaarten, veelal als samenwerkingsverband tussen gemeente en politie.

Bijna alle geïnterviewden geven aan voor betere handhaving te zijn als de gemeente de sluitingstijden terugschroeft. Maar in het verleden is het gebleken dat de gemeente op alleen al de venstertijden niet heeft kunnen handhaven. Een handhavingssysteem vergt meer dan een instantie die zegt te willen gaan handhaven; ook een wettelijke basis waarop gehandhaafd kan worden en een gedegen registratie is vereist. De vraag is, of hiervoor voldoende capaciteit in Arnhem is vrij te maken. Ten slotte hoeft handhaving niet (alleen) uit straffende maatregelen te bestaan; een gemeente kan ook overwegen om daarnaast ondernemers te belonen met bepaalde vergunningen of ontheffingen bij verantwoord ondernemerschap.

Informatiedilemma: het onderzoek wijst uit dat de kwaliteit van de horecagerelateerde informatie een aantal jaren geleden beter was dan nu. Een voorbeeld is de Uitgaansmonitor, die periodiek inzicht gaf in uitgaansgerelateerde incidenten. Deze informatie is geworden tot een ondoorgrondelijk document zonder nadere duiding van de trends in incidenten. Het onderzoek naar de sluitingstijden wijst uit dat de Uitgaansmonitor mogelijk op twee fronten uitgebreid kan worden. Ten eerste is het relevant om op straatniveau binnen het horecaconcentratiegebied in te kunnen zoomen op de ontwikkeling in incidenten. Ten tweede geeft de informatie rondom de gebiedsontzettingen extra zicht op de herkomst van overlastgevende uitgaanders.

Een ander aandachtspunt is dat de incidentinformatie tussen politie en gemeente in het verleden beter gedeeld werd, iets dat een basisvoorwaarde is voor een duidelijke visie voor en aanpak van het horecaconcentratiegebied.

Mobiliteitsdilemma

Er is geen sprake van overleg en afspraken tussen OV-bedrijven, gemeente en politie waar het gaat om het sluitingstijdenbeleid. Dit terwijl het verlengen van de sluitingstijden (ook) gevolgen heeft gehad buiten het hcg. De vraag of het aanpassen van OV-tijden tot meer gespreid naar huis vertrekken leidt, kan interessant zijn om te stellen. Door geïnterviewden wordt opgemerkt dat de OV-tijden in het oude sluitingstijdenregime beter aansluiten op een sluitingstijd van 3 uur. Het is van belang om deze overweging mee te nemen in de toekomst, bij voorkeur in samenspraak met alle OV-maatschappijen.

Literatuurlijst

Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid (2014). *Sluitingstijdenbeleid voor horeca*. Utrecht: CCV.

Centrum Veilig en Gezond Uitgaan (2013). *Sluitingstijdenbeleid*. Utrecht: CCV/Trimbos-instituut.

D66 (2010). *Rapportage Quick Scan Korenmarkt*. Arnhem: D66.

D66 (2014). *Rapportage Bezoekersonderzoek Korenmarkt*. Arnhem: D66.

Ferwerda, H., Kerkhof, N. en Kuppens, J. (2011). *Goede tijden, slechts tijden, duidelijke tijden? Sluitingstijden Arnhemse horeca in perspectief*. Arnhem: Bureau Beke.

Goeij, M. de, Veldhuizen, E., Buster M. en Kunst, A. (2015). *The impact of extended closing times of alcohol outlets on alcohol-related injuries in the nightlife areas of Amsterdam: a controlled before-and-after evaluation*.

Politie Gelderland-Midden (2012). *Uitgaansmonitor Arnhem*. Arnhem: Politie Gelderland-Midden, Divisie Informatie.

Raadscommissie Veiligheid, Financiën, en Algemene en Bestuurlijke zaken (2012). *Raadsvoorstel Wijziging APV ter invulling van nieuw sluitingstijdenbeleid horeca, 9 oktober 2012*. Arnhem: gemeente Arnhem.

STAP (2008). *Factsheet sluitingstijdenbeleid*. Utrecht: Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP).

Bijlage 1: verklarende tabellen achter de figuren in hoofdstuk 3

Tabel behorend bij figuur 3.1

<i>Waarschuwingen aan</i>	2010	2011	2012	2013	2014
Arnhemmers	81 (57)	83 (53)	93 (48)	88 (41)	80 (44)
Niet-Arnhemmers	62 (43)	74 (47)	101 (52)	125 (59)	103 (56)
Totaal	143 (100)	157 (100)	194 (100)	213 (100)	183 (100)

Tabel behorend bij figuur 3.2

	2012	2013	2014
Conflicten	87	88	121
Diefstal met geweld	10	7	5
Vernielingen/openbare orde	118	109	142
Geweld tegen personen	250	265	216
Totaal	465	469	484

Tabel behorend bij figuur 3.3

Incidenten tussen:	2012	2013	2014
22 uur 's avonds tot 1 uur 's ochtends	54	68	49
1 uur 's ochtends en 4 uur 's ochtends	274	239	261
4 uur 's ochtends en 8 uur 's ochtends	137	162	174
Totaal	465	469	484

Bijlage 2: incidentindeling

Code	omschrijving	Categorie
F552	OVERIGE MISHANDELING	Geweld tegen personen
F551	ZWARE MISHANDELING	Geweld tegen personen
F550	EENVOUDIGE MISHANDELING	Geweld tegen personen
F542	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN	Geweld tegen personen
F540	DOODSLAG/MOORD	Geweld tegen personen
F532	GIJZELING/ONTVOERING	Geweld tegen personen
F531	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN PERSOONLIJKE VRIJHEID	Conflicten
F530	BEDREIGING	Geweld tegen personen
F523	OVERIGE ZEDENMISDRIJVEN	Geweld tegen personen
F522	AANRANDING	Geweld tegen personen
F521	VERKRACHTING	Geweld tegen personen
F520	OPENBARE SCHENNIS DER EERBAARHEID	Geweld tegen personen
F51	BELEDIGING	Conflicten
F50	DISCRIMINATIE	Conflicten
F30	VALSE IDENTITEIT OPGEVEN	Vernielingen / OO
F19	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET OPENBAAR GEZAG	Vernielingen / OO
F18	NIET VOLDOEN AAN BEVEL/VORDERING	Vernielingen / OO
F17	WEDERSPANNIGHEID (VERZET)	Vernielingen / OO
F16	LOKAALVREDEBREUK	Vernielingen / OO
F15	HUISVREDEBREUK	Vernielingen / OO
F14	BOMAANSLAG	Vernielingen / OO
F13	BRANDSTICHTING	Vernielingen / OO
F12	OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN PERSONEN	Geweld tegen personen
F11	OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN GOEDEREN	Vernielingen / OO
F10	OVERIGE DELICTEN OO	Vernielingen / OO
E35	MELDING OVERLAST JEUGD	Vernielingen / OO
E11	VECHTPARTIJ (zonder gevolgen)	Geweld tegen personen
E10	SCHIETPARTIJ (zonder gevolgen)	Geweld tegen personen
C50	VANDALISME/BALDADIGHEID	Vernielingen / OO
C40	VERNIELING OVERIGE OBJECTEN	Vernielingen / OO
C30	VERNIELING VAN/AAN OPENBAAR GEBOUW	Vernielingen / OO
C20	VERNIELING VAN/AAN OPENBAAR VERVOER/ABRI	Vernielingen / OO
C10	VERNIELING VAN/AAN AUTO	Vernielingen / OO
B95	OVERIGE DIEFSTALLEN (OOK BRAAK) MET GEWELD	Diefstal met geweld
B74	OVERVAL OP GELDINSTELLING/-LOPER	Diefstal met geweld
B73	OVERVAL OP OVERIGE OBJECTEN	Diefstal met geweld
B72	OVERVAL IN WONING	Diefstal met geweld
B70	STRAATROOF	Diefstal met geweld
B66	DIEFSTAL VAN VRACHTAUTO/BESTELAUTO MET GEWELD	Diefstal met geweld
B65	DIEFSTAL VAN VAARTUIG MET GEWELD	Diefstal met geweld
B64	DIEFSTAL VAN ANDER VERVOERMIDDEL MET GEWELD	Diefstal met geweld
B63	DIEFSTAL VAN BROMFIETS/SNORFIETS MET GEWELD	Diefstal met geweld
B62	DIEFSTAL VAN FIETS MET GEWELD	Diefstal met geweld
B61	DIEFSTAL VAN MOTOR MET GEWELD	Diefstal met geweld
B60	DIEFSTAL VAN PERSONENAUTO MET GEWELD	Diefstal met geweld
B50	WINKELDIEFSTAL MET GEWELD	Diefstal met geweld
B40	ZAKKENROLLERIJ/TASSENROLLERIJ MET GEWELD	Diefstal met geweld
B34	DIEFSTAL UIT GARAGE/SCHUUR/TUINHUIS MET GEWELD	Diefstal met geweld
B32	DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR MET GEWELD	Diefstal met geweld
B31	DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL MET GEWELD	Diefstal met geweld
B30	DIEFSTAL IN/UIT WONING MET GEWELD (GEEN BRAAK)	Diefstal met geweld
B27	INBRAAK ANDERE GEBOUWEN MET GEWELD	Diefstal met geweld

B26	INBRAAK SCHOOL MET GEWELD	Diefstal met geweld
B25	INBRAAK HOTEL/PENSION MET GEWELD	Diefstal met geweld
B24	INBRAAK SPORTCOMPLEX MET GEWELD	Diefstal met geweld
B23	INBRAAK BEDRIJF/KANTOOR MET GEWELD	Diefstal met geweld
B22	INBRAAK WINKEL MET GEWELD	Diefstal met geweld
B21	INBRAAK BOX/GARAGE/SCHUUR/TUINHUIS MET GEWELD	Diefstal met geweld
B20	INBRAAK WONING MET GEWELD	Diefstal met geweld
B12	DIEFSTAL/BRAAK UIT ANDER VERVOERMID MET GEWELD	Diefstal met geweld
B11	DIEFSTAL/BRAAK UIT VAARTUIG MET GEWELD	Diefstal met geweld
B10	DIEFSTAL/ BRAAK UIT AUTO MET GEWELD	Diefstal met geweld
A82	CHANTAGE / AFPERSING	Geweld tegen personen

Bijlage 3: Soorten incidenten zeden en geweld tegen personen

Code	omschrijving	Categorie
F520	OPENBARE SCHENNIS DER EERBAARHEID	Zeden
F521	VERKRACHTING	Zeden
F522	AANRANDING	Zeden
F523	OVERIGE ZEDENMISDRIJVEN	Zeden
E10	SCHIETPARTIJ (zonder gevolgen)	Geweld tegen personen zonder gevolgen
E11	VECHTPARTIJ (zonder gevolgen)	Geweld tegen personen zonder gevolgen
E15	STEEKPARTIJ (zonder gevolgen)	Geweld tegen personen zonder gevolgen
E16	RUZIE/TWIST (zonder gevolgen)	Geweld tegen personen zonder gevolgen
F530	BEDREIGING	Geweld tegen personen met gevolgen
F531	OV.MISDRIJVEN TEGEN PERS. VRIJHEID	Geweld tegen personen met gevolgen
F532	GIJZELING/ONTVOERING	Geweld tegen personen met gevolgen
F540	DOODSLAG/MOORD	Geweld tegen personen met gevolgen
F542	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN	Geweld tegen personen met gevolgen
F550	EENVOUDIGE MISHANDELING	Geweld tegen personen met gevolgen
F551	ZWARE MISHANDELING	Geweld tegen personen met gevolgen
F552	OVERIGE MISHANDELING	Geweld tegen personen met gevolgen

Recherheadvies

TGO Claes

Politieregio Rotterdam Rijnmond

Anton van Wijk,
Ilse van Leiden
Henk Ferwerda

Bureau **Beke**

Rijnkade 84
6811 HD Arnhem
tel 026 - 443 86 19
fax 026 - 442 28 12

info@beke.nl
www.beke.nl